

Asia: VN/17314/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä tutkimuksen, opiskelun, työharjoittelun ja vapaaehtoistoiminnan perusteella annetun lain ja ulkomaalaislain 56 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Helsingin yliopisto kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Helsingin yliopisto kannattaa ehdotettuja toimia, joilla helpotetaan ja selkeytetään tutkijoiden ja jatkotutkintoa tekevien tutkijoiden (väitöskirjatutkijoiden) asemaa.

Pidämme hyvänä, että ehdotetut muutokset mahdollistavat väitöskirjatutkijalle pidemmän oleskeluluvan ja työrauhan ensin viideksi vuodeksi, jonka jälkeen hänellä on mahdollisuus hakea jatkoa neljäksi vuodeksi. Yliopistojen sisäisin päätöksin tohtorintutkinnon tavoitteellinen suoritusajaksi on neljä vuotta mutta tohtorintutkinnon suoritusajalla ei kuitenkaan ole lakisääteistä ylärajaa. Kiinnitämme siksi huomiota siihen, että edellä mainittu yhteensä yhdeksän vuoden

maksimioleskeluaika voi muodostua haasteelliseksi joillakin aloilla tai osa-aikaisesti väitöskirjaa tekevien kohdalla.

Esitysluonnoksen mukaan esityksellä ei olisi vaikutusta tutkijan perheenjäsenten oleskelulupaan. Jatkotutkintoa tekevän tutkijan perheenjäsenelle ei myönnettäisi oleskelulupaa samalle viiden vuoden ajalle, vaan oleskelulupa myönnettäisiin, kuten muidenkin tutkijoiden perheenjäsenille

edelleen ulkomaalaislain 53 §:n 1 ja 2 momentin ja 55 §:n 1–3 momentin perusteella, jolloin ensimmäinen oleskelulupa myönnetään pääsääntöisesti vuodeksi ja jatko-oleskelulupa enintään neljäksi vuodeksi.

Näemme tämän ongelmallisena, koska perheenjäsenten oleskeluluvan katkonaisuus voi olla väitöskirjatutkijalle stressaavaa ja epävarmuutta aiheuttavaa yhtä lailla kuin hänen oman oleskelulupansa katkonaisuus. Mielestämme esitys ei tältä osin myöskään parhaalla tavalla toteuta lapsen oikeuksia. On sinänsä hyvä, että Kela tekee kokonaisharkinnan tutkijan olosuhteista arvioidessaan asumisen vakinaisuutta. Olisi kuitenkin tärkeää, etteivät Suomeen saapuvien tutkijoiden perheet joutuisi hankaliin tilanteisiin myöskään Kelan myöntämien etuuksien kannalta lyhyempien oleskelulupien vuoksi. Helsingin yliopisto ehdottaa, että perheenjäsenten oleskelulupiin sovellettaisiin vastaavia aikamääreitä kuin tutkijoiden ja jatkotutkintoa tekevien tutkijoiden oleskelulupiin. Arvioimme, ettei tällaisia tapauksia kuitenkaan olisi kovin monta.

Kallio-Ahola Sofia
Helsingin yliopisto - Sari Lindblom (rehtori)